

Tématické okruhy k SZZ Magisterského navazujícího studia oboru Grafický design

1/ Charakteristika současného grafického designu.

Trendy, inovace, techniky a technologie, prezentace současného grafického designu v ČR a zahraničí. Soutěže, výstavy, literatura a internetové zdroje. Role grafického designéra.

2/ Představitelé současného grafického designu.

Designérské osobnosti, designérská studia, firmy a instituce v ČR a ve světě. Časopisy a internet. Výstavní instituce a jejich role.

3/ Zdroje současného grafického designu.

Charakteristika moderny a postmoderny, design informací, vliv výtvarného umění a populární kultury na vývoj designu. Význam typografie. Technologické milníky.

4/ Vývoj grafického designu v letech 1945 - 1960.

Vliv 2. světové války, Železná opona. Kontinuita (poválečná moderna, funkcionalismus, art deco), internacionální styl (nová typografie, propaganda a reklama). Emancipace designu jako oboru. Školy a instituce. Počátek atomového a kosmického věku.

5/ Vývoj grafického designu v 60. a 70. letech 20. století.

Nový pohled na grafický design - vliv populární kultury (komiksy), sportu, masových médií, hudby (rock, psychedelie, punk, disco). Antidesign. Konec moderny. Vliv výtvarného umění (pop art, op art, abstraktní umění).

6/ Vývoj grafického designu v 80. a 90. letech 20. století.

Hi-tech a počítačový a digitální věk. Postmoderna. Historismus. Komerční retro a revival. Konec Studené války a Železné opony. Ekologický design. Propojení grafického designu a produktového designu. Design médií a webu.

Dějiny moderního a současného umění

Poválečný vývoj výtvarného umění: od poloviny 40. let 20. Století

1/ Epocha druhé moderny a její politické a hospodářské zázemí. Spektrum široké tendence

abstraktní tvorby v euroamerickém prostoru 40. - 50. let dvacátého století;

expresivní linie,

zejména informel, l'art brut, tašismus a gestická malba, přesun kulturního centra do USA:

malba jako akční show - americký abstraktní expresionismus, color field painting (např.

Georges Mathieu, Hans Hartung, Alberto Burri, Pierre Alechinsky, skupina Cobra - Karel

Appel, Barnett Newman, Marc Rothko).

2/ Epocha druhé moderny, její politické a hospodářské zázemí. Fascinace písmem, poezií,

číslem, matematickým procesem, pojetí umění jako myšlenkové hry; geometrická linie

poválečné abstrakce, lettrismus, konkrétní umění a op-art (např. Frank Stella, Josef Albers,

Victor Vasarely, Bridget Riley, Roman Opalka).

3/ Mezi kubismem, abstrakcí a syntetickou modernou, situace v plastice a objektu po válce.

Nové materiály a postupy: užití železa, oceli, kinetismus. Figura jako téma biomorfně

tvarované skulptury (např. Henry Moore, Karl Hartung, Constantin Brâncusi, Hans Arp, Jean

Tinguely). Poválečný figuralismus (např. Alberto Giacometti, Alexander Calder).

Nové vyjadřovací formy 60. - 70. Let

4/ Minimalismus a konceptuální tendence. Meditace a pohyb jako reakce na abstraktní

expresionismus. Minimalismus v malbě, médium světla, zkoumání hranice obrazu a jeho

přesahy směrem k objektu (např. Donald Judd, Sol Lewitt, Dan Flavin, Agnes Martin). Nové

vyjadřovací formy 60. let dvacátého století, konceptuální tendence v USA, propojení

výtvarného umění a hudby (např. John Cage, Yoko Ono, hnutí Fluxus).

5/ Inspirace spotřební kulturou a její kritika v kontextu hospodářské recese. Reakce na

modernistická omezení oboru. Změny v přístupu k tělesnosti, nové uvažování o prostoru, land

art, nový realismus - umění akce, body art, performance - happening, prvky mysterií:

vídeňský akcionalismus (např. Yves Klein, Daniel Spoerri, Allan Kaprow, Piero Manzoni,

Joseph Beuys, Carolee Schneeman, Chris Burden, Vito Acconci, Christo, Robert Smithson,

Rudolf Schwarzkogler, Hermann Nitsch, Marina Abramović).

6/ Vznik pop artu, neodada a nových žánrů. Banální témata, inspirace popovou, pokleslou

kulturou, kritický odstup a ironie v americkém umění, propojení „vysokého umění“ a

fotografie, experimentálního filmu, serigrafie, objektu; vznik videoartu; nástup nové figurace,

aspekty evropského neorealismu a hyperrealismu v USA (např. Francis Bacon, Roy Lichtenstein, Claes Oldenburg, Chuck Close, Andy Warhol, Steina & Woody Vasulka, David

Hockney, Lucian Freud, Gerhard Richter, Bruce Nauman).

Postmoderna / 2. polovina 70. let - 80. léta 20. století

7/ Nové chápání tradice ve výtvarném umění. Historismy jako oblíbený žánr postmoderního

umění. Nástup neoexpresionismu, Transavantgardy v Itálii a Neue Wilde v Německu, proměna kulturního prostoru pod vlivem médií a historických událostí. Nestylovost jako

princip. (např. Georg Baselitz, Anselm Kiefer, Julian Schnabel, Mimmo Paladino, Sandro

Chia, Jean-Michel Basquiat).

8/ Nové formy, technologie a strategie ve výtvarném umění: instalace, objekt, velkoformátová

fotografie, xerox, videoinstalace, objevování elektronických médií. Tematizace sociálně a

politicky naléhavých otázek - např. gender art (např. Bill Viola, Nam June Paik, Louise

Bourgeois, Barbara Kruger, Cindy Sherman, Christian Boltanski, Gilbert & George, Guerilla

Girls, General Idea, Robert Gober, Jeff Koons).

Současná podoba umění / 90. léta 20. století - aktuální trendy

9/ Definitivní prosazení fotografie a videoartu, elektronické, digitální a internetové umění;

multikulturní zaměření, aspekty globalizace, odraz sociální a kulturní transformace postkomunistických

zemí střední Evropy, transdisciplinarita a vliv subkultur, participatorní a

intervenční umělecké strategie, public art, archivní impuls v současném umění

(např. Andres

Serrano, YBA - Rachel Whiteread, Damien Hirst, Tracey Emin, Sam Taylor Wood; Mona

Hatoum, Felix Gonzalez - Torres, Anish Kapoor, Simon Starling, Sanja Iveković, Zbigniew

Libera, Adrian Paci, Shirin Neshat, Mariko Mori, Stelarc).

Literatura:

ARCHER, M.: Art Since 1960. Thames & Hudson, 1997

BELTING, H.: Konec dějin umění. Mladá fronta, 2000

COTTON, CH.: The Photography as Contemporary Art. Thames & Hudson, 2004

DEMPSEYOVÁ, A.: Umělecké, styly, školy a hnutí. Sloart, 2002

DJURIČ, D.; ŠUVAKOVIČ, M.: Impossible Histories. Massachusetts Institute of Technology, 2003

FOSTER, H. a kol.: Umění po roce 1900 : modernismus, antimodernismus, postmodernismus.

Sloart, 2007

FLUSSER, V.: Moc obrazu. Výtvarné umění 3-4, 1996

GOLDBERG, R.: Performance Art. Thames & Hudson, 1993

GRYGAR, Š.: Konceptuální umění a fotografie. Akademie múzických umění, 2004

CHALUPECKÝ, J.: Úděl umělce: Duchampovské meditace. Torst, 1998

JOACHIMIDES, CH.; ROSENTHAL, N. (ed.): American Art in the 20th

Century. Prestel

Verlag, 1993

KESNER, L.: Muzeum umění v digitální době. Argo, 2000

LUCIE-SMITH, E.: Art Today. Sloart, 1996

PEJIĆ, B.; ELLIOTT, D. (ed.): After the Wall. Modern Museum Stockholm, 1999

POSPISZYL, T.(ed.): Před obrazem - antologie americké výtvarné teorie a kritiky. OSVV,

1998

RUHRBERG, K. a kol.: Umění 20. století: [malířství, soulptury a objekty, nová média,

fotografie]. Sloart, 2004

SRP, K.: Minimal, Earth and Concept Art. Jazzpetit, 1982

ŠTRAUS, T.: Slovenský variant moderny. Pallas, 1992

WHEELER, D.: Art Since Mid-Century. Thames & Hudson, 1991

